

Liukuvaa työaika koskevat ohjeet

Tämä ohje kumoaa aiemman liukuvaa työaika koskevan ohjeen (Henkilöstöjohtaja/sarja A 25.5.2018 § 97).

Liukuvan työajan soveltaminen

Liukuvasta työajasta on määräykset KVTES:n ja SOTE-sopimuksen III luvun 31 § – 35 §:ssä. Liukuvalla työajalla tarkoitetaan säännöllisen työajan järjestämistä siten, että viranhaltija/työntekijä voi kiinteän työajan ulkopuolella annetuissa rajoissa määrätä työnsä päivittäisen alkamis- ja päättymisajankohdan.

Työnantaja voi ottaa käyttöön toiminnan kannalta tarkoituksen mukaisen liukuvan työajan järjestelmän KVTES:n ja SOTE-sopimuksen III luvun 7 §:n mukaisessa yleistyöajassa sekä 8 §:n mukaisessa toimistotyöajassa sekä KVTES:n liitteen 18 (työaika 37 tuntia 45 minuuttia) piirissä olevilla. Työnantaja voi myös lakkauttaa järjestelmän kokonaan tai osittain.

Liukuvan työajan kiinteä työaika ja saldorajat

Työnantaja määrittää liukuvassa työaikajärjestelmässä olevan kiinteän työajan, jonka aikana viranhaltijan/työntekijän on oltava työpisteessä tai työnantajan muussa hyväksymässä paikassa työnantajan käytettävissä. **Turun kaupungilla liukuvassa työajassa säännöllinen työaika voi ylittyä enintään 40 tuntia (+saldo) tai alittua enintään 6 tuntia (-saldo).** Työajan seuranta suoritetaan työajanseurantajärjestelmällä.

Työnantaja määrittää myös liukuma-ajat. Liukuma-aika ja kiinteä työaika yhdessä voivat muodostaa enintään 12 tunnin pituisen ajanjakson ruokatauko mukaan lukien.

Turun kaupungilla kiinteä työaika liukuvassa työajassa olevilla on kello 9.00 - 14.30. Liukuva työaika voi alkaa kello 7.00 ja päättyä kello 18.00. Liukuvassa työajassa olevien työaikaan kuulumattoman lounastauon pituus on vähintään puoli tuntia ja enintään yksi tunti.

Liukuma-aikana viranhaltija/työntekijä voi pääsääntöisesti itse päättää työhön tulo- ja lähtöaikansa. Työnantajalla on työnjohto-oikeutensa nojalla oikeus tarvittaessa yksittäistapauksessa päättää, että viranhaltijan/työntekijän on oltava työssä tiettyinä esimerkiksi liukuma-ajaksi sattuvana aikana.

Työnantaja ei saa käyttää työnjohto-oikeutta ko. asiassa säännönmukaisesti liukuvan työajan tarkoitus huomioon ottaen. Lisäksi työnantaja voi tarvittaessa antaa lisä- ja ylityömääräyksen.

Päivittäiset lepoajat liukuvassa työajassa

KVTES:n III luvun 25 § 1 momentin mukainen päivittäinen lepoaika sijoitetaan kiinteän työajan keskelle. Päivittäinen lepoaika voidaan järjestää liukuvaksi siten, että viranhaltija/työntekijä voi itse päättää päivittäisen lepoajan ajankohdan annetuissa rajoissa. Liukuvassa työajassa olevien työaikaan kuulumattoman lounastauon pituus on vähintään puoli tuntia ja enintään yksi tunti. Lounastauolle lähdettyä ja sieltä palattaessa tulee viranhaltijan/työntekijän huolehtia asianmukaisesti leimaamisesta.

Lisätyö ja ylityö liukuvassa työajassa

Lisätyönä liukuvassa työajassa korvataan työ, jota viranhaltija/työntekijä tekee työnantajan nimenomaisen aloitteen perusteella säännöllisen työajan lisäksi, mutta joka ei ole ylityötä.

Ylityönä liukuvassa työajassa korvataan työ, jota viranhaltija/työntekijä suorittaa **työnantajan nimenomaisen aloitteen perusteella (kirjallinen lisä- ja ylityömääräys)** ja joka ylittää KVTES:n III luvun 14 §:n 1 momentin ja 2 momentin mukaisen vuorokautisen ja/tai viikoittaisen ylityörajan.

Lisä- tai ylityömääräyksen voimassaoloaikana ei sovelleta liukuvan työajan määräyksiä. Lisä- ja ylityö liukuvassa työajassa määräytyy sen mukaisesti, mitä on määrätty KVTES:n III luvun 13 §:n 1-2 momentissa ja 14 §:n 1-2 momentissa.

Ylityömääräyksen aikana ylityötunnit eivät kerrytä liukuman saldoja. Antaessaan ylityömääräyksen työnantaja voi määrätä, että työpäivä alkaa ja päättyy tiettyinä kellonaikana.

Esimerkki siitä, milloin lisä- tai ylityötä voi muodostua liukuvassa työajassa: Työntekijän kiinteä työaika on kello 9–14.30. Liukuma-aika on kello 7–9 ja 14.30–18. Työntekijä on kuitenkin saanut ylityömääräyksen kesken työpäivän ja suostunut ylityöhön.

Työntekijän säännöllinen työaika alkaa, kun työntekijä on aloittanut työskentelyn kello 9:00. Työntekijän säännöllinen työaika on 7 h 15 min (toimistotyöaika) klo 9:00–16:15. Kun tähän lisätään keskellä työpäivää pidetty 30 minuutin työaikaan kuulumaton ruokatauko, päivittäinen säännöllinen työaika on täysi kello 16:45. Lisätyötä on klo 16:45–17:30 välinen aika. Klo 17:30 tulee täyteen kahdeksan tuntia, josta lukien alkaa muodostua ylityötä.

Liukuvassa työajassa olevien henkilöiden saldovapaat

Liukuvaa työaika noudattaville työntekijöille voidaan lähijohtajan luvalla antaa ns. saldovapaita. Saldovapaita voidaan antaa silloin, kun työaikasaldo mahdollistaa vapaiden pitämisen ja lähijohtaja pitää saldovapaan antamista tarkoituksenmukaisena ja perusteltuna (esim. ruuhkahuippujen joustotarpeet työajoissa).

Työntekijällä ei ole saldovapaisiin subjektiivista oikeutta. Lähijohtaja harkitsee aina tapauskohtaisesti, ovatko perusteet saldovapaan myöntämiselle olemassa ja voidaanko saldovapaa yksikön kulloisessakin työtilanteessa antaa. Työaikasaldojen keinotekoinen kasvattaminen niin, että peruste saldovapaiden pitämiseksi syntyisi, on kiellettyä.

Koko työpäivän mittaisia saldovapaita voidaan yhdelle henkilölle antaa kalenterivuoden aikana enintään viittä työpäivää vastaava määrä. Liukuvassa työajassa pääsääntö on, että työntekijä voi kiinteän työajan ulkopuolella annetuissa rajoissa määrätä työnsä päivittäisen alkamis- ja päättymisajankohdan ja tällä tavalla huolehtia itse siitä, että työaikasaldo pysyy määriteltyjen saldo-rajoiden puitteissa.

Lähijohtajan tehtävänä on organisoida työtehtävät niin, että työtehtävien suorittaminen liukuvan työajan saldo-rajoiden puitteissa on mahdollista. **Lähijohtajien tulee kiinnittää huomiota siihen, että työaikasaldoja ei keinotekoisesti kerrytetä niin, että peruste kokonaisten saldovapaapäivien pitämiseksi syntyisi.**

Liukuvan työajan saldot palvelussuhteen päättyessä

Mikäli liukuvassa työajassa säännöllinen työaika jää vajaaksi virka- tai työsuhteen päättyessä, vähennetään palkasta vajaaksi jääneiden työtuntien osuus korottamattoman tuntipalkan mukaan. Mikäli liukuvassa työajassa säännöllinen työaika ylittyy virka- tai työsuhteen päättyessä, korvataan säännöllisen työajan ylittäneet työtunnit korottamattoman tuntipalkan mukaan.